

Reactie LPGGz op Nivel-rapport 'Inzicht in zorgmijden' en kamerbrief minister Schippers

Eigen risico en zorgmijding

Het LPGGz wil discussie aanzwengelen over eigen risico bij ggz-zorg

Ggz-cliënten moeten soms eigen risico betalen voor zorg waarvoor zijzelf niet gekozen hebben. Het gaat om vormen van gedwongen zorg of bemoeizorg. Er ligt de principiële vraag of je mensen kunt laten betalen voor zorg waar zij zelf niet om gevraagd hebben. Er ligt ook de inhoudelijke vraag wat het eigen risico in zo'n situatie betekent voor de ontvankelijkheid om zorg te ontvangen en voor de relatie hulpverlener-cliënt.

Een voorbeeld is iemand die met 'verward gedrag' wordt opgepakt door de politie. Deze laat een psychiater langskomen, die constateert dat er geen sprake is van acuut gevaar en dat er dus geen aanleiding is voor een crisismaatregel. De persoon ontvangt verder geen vorm van zorg, maar betaalt wel eigen risico voor het ongevraagde consult van de psychiater.

Andere voorbeelden zijn: in een crisissituatie wordt ongevraagd (en meestal ook onnodig) ambulancevervoer ingezet; het eigen risico wordt aangesproken. Of: iemand verwaarloost zichzelf en wordt door een bemoeizorgteam benaderd. Het team heeft primair de taak om vertrouwen van de cliënt te winnen en deze te verleiden om zorg te accepteren. Maar werkt dat als daar meteen een rekening voor het eigen risico aan gekoppeld is?

Minister Schippers ziet in het Nivel-rapport geen aanleiding om extra zorgvormen uit te zonderen van eigen risico. Het LPGGz pleit ervoor om dat wel te doen voor vormen van (onvrijwillige of ongevraagde) ggz-zorg.

LPGGz vraagt aandacht voor eigen risico als onderdeel van stapeling zorgkosten

Problemen rond eigen risico zijn onderdeel van het brede probleem van stapeling van zorgkosten en het wegvallen van tegemoetkomingsregelingen zoals de wtcg. Een specifiek probleem is het feit dat de eigen bijdragen voor algemene voorzieningen in de Wmo buiten het wettelijk maximum aan eigen betalingen vallen.

Het LPGGz krijgt steeds meer signalen van cliënten die afzien van diverse vormen van zorg, van specialistische ggz tot dagbesteding.

De drempels die gemeenten opwerpen om voor schuldhulpverlening in aanmerking te komen is erg hoog. Gevolg is dat mensen die (onder meer) vanwege zorgkosten in financiële problemen komen, vaak pas hulp krijgen als de schulden hoog zijn opgelopen

Het LPGGz constateert dat de resultaten van het NIVEL-rapport weinig tot niets zeggen over de ggz-doelgroep

De onderzoekers zelf geven aan dat in het geraadpleegde Consumentenpanel 'bepaalde kwetsbare groepen ontbreken. In dit onderzoek hebben we weliswaar extra mensen met lage inkomens benaderd, maar dit neemt niet weg dat de meest kwetsbare groep ontbreekt.'

Navraag bij Nivel leert dat:

- a. De panels die zijn geraadpleegd in het onderzoek geen ggz-cliënten bevatten
- b. Vektis en Nivel zorgregistratie niet over de gehele periode gegevens hadden over (opvolging van) doorverwijzingen naar de ggz, en dat die dus ook niet betrokken zijn bij het onderzoek.

In het rapport ontbreekt elke verwijzing naar de specifieke eigen bijdrage ggz die in 2012 heeft gegolden. Dit sterkt ons in het vermoeden dat de onderzoekers de ggz-doelgroep onvoldoende in het oog hebben gehad.

Specifiek inzicht in de relatie eigen risico/eigen bijdragen bij ggz-cliënten is wenselijk, omdat de ggz-doelgroep op dit punt om meerdere redenen kwetsbaar is: 1. Met name mensen met ernstige psychische aandoeningen hebben doorgaans een zeer laag inkomen; 2. Gebrek aan ziekte-inzicht kan een kenmerk van de aandoening zijn; 3. Een deel van de doelgroep heeft sowieso moeite met financieel beheer en het verwerken van informatie over zorgkosten e.d.